

КОНГРЕС СХВАЛИВ \$1,195,000,000 НА БУДОВУ АКАДЕМІЧНИХ ШІЛ

Вашингтон. — 10-го грудня Сенат більшістю 54-ох до 27-ох голосів прийняв законопроект, згідно з яким на будову будинків для коледжів і університетів уряд зможе видати \$1,195,000,000 впродовж трьох найближчих фін. років. Це перша федеральна допомога коледжам та університетам від 1958-го року. Цей закон належить до нечисленних законодатних осягів щорічного Конгресу. За схвалення гроші мають будувати класові приміщення, будинки для бібліотек, лабораторій та інші потрібні будівлі для коледжів і університетів. Президент Джонсон, довідавшись про ухвалу Сенату, хвалив Конгрес за те, що своїм законом нагадує закон в Конгресі 100 років про призначення фондів на Коледж ім. Гранта. Акція Сенату закінчила дії Конгресу і в цій справі, і законопроект переслав до підпису Президента. Того самого 10-го грудня спільна Конференція, складена з сенаторів і конгресменів прийшла до порозуміння в справі другого щільного законопроектів відносно федеральних фондів на фахову освіту. Третій законопроект, що дає гроші з державної скарбниці для тих публічних шкіл, де навчається більше чотирьох дітей федеральних працівників. На всі ці три щільні потреби уряд має видати \$1,500,000,000 у формі дарунків або позичок. Ці два законопроекти мають бути готові до 20-го грудня, коли Конгрес має почати різдвяні канікули. Спикер Палати Репрезентантів Джон МекКормек та провідник демократів в Сенаті, сенатор Майк Менсфілд, повідомили, що вони планують скликати другу сесію 88-го Конгресу на 6-го або 7-го січня. Але щоб так могло статися, то треба б окремо статися, бо Конгрес, згідно із обов'язковим законом, має починати працю 3-го січня. Але схвалення Конгресом закон не передбачає, щоб федеральна скарбниця давала фонди на допомогу будові технологічних шкіл. Не передбачає теж допомога і на будівлі для атлетик, коли побудується оплата за вступ до цих будинків. З ухвалення Конгресом фондів в першу чергу мають право користатися ті коледжі та університети, які планують збільшувати число своїх студентів. Приватні інституції зможуть дістати допомогу у висоті однієї третьої коштів будови, а місські коледжі мають право на до 40% коштів будови. Президент Джонсон утримував демократів і республіканців за те, що ухвалили щільний закон, який є кроком вперед у розбудові академічного щільництва, де число студентів постійно й швидко зростає.

У Палаті збирають підписи для приспіння закону про громадянські права

Вашингтон. — Ліберальні члени Палати Репрезентантів бажають приспінити ухвалення закону про охорону громадянських прав і тому почали збирати підписи, щоб громадянський законопроект голови Палати Конді Пранлі конгресмен демократ із Вирджинії Говард В. Сміт переслав негайно до повної Палати. Конгресмен Сміт є противником громадянського закону, але коли йому предло-

Атомові гавбиці скріплюватимуть бойову силу піхоти

Вашингтон. — Департамент Оборони повідомив про те, що вдалося випробувати нуклеарні набой до гавбиць, які скріплюватимуть бойову силу піхоти на фронті. Ці гарматні набой діаметром тільки 6 цалів в метри, і вони будуть найменшою атомовою зброєю. Їх використовуватимуть із 155 міліметрових гавбиць, якими послуговуються артилерія і морська піхота. Звичайні на-

Френк Сінатра молодший звільнений за \$240,000

Лос Анжелос. — В середу вранці 11-го грудня радіо повідомило, що викрадений ще в неділю ввечері 8-го грудня син відомого співака Френка Сінатри — Френк Сінатра молодший є звільнений, бо батько заплатив злочинним "королівську суму" викупу — \$240,000. Гроші складено в Лос Анжелесі в призначеному злочинцями місці, і то дрібними банкнотами. Молодший Сінатра приїхав до ма-

В АМЕРИЦІ

● Колішній міне - президент ЗДА Річард М. Ніксон був допущений на члена адвокатської організації ньюйоркського стейту, і він може виступати як оборонець адвокатської фірми, яка досі називалася "Мадж, Стерн, Волдін енд Тодд", і яка зватиється "Ніксон, Мадж, Стерн, Волдін енд Тодд".
● В Арлінгтоні, Вирджинія, майже цілий рік працювали над тим, щоб випробувати такий самий літак, який 50 років тому випробували брати Вейтлі. Вони пробували вперше літати на літаку. Цей літак перелетів до Меморіального Музею в Кітті Говку, Північна Каролина, бо там відбувся перший лет братів Вейтлі.
● Сенатор Веррі Голдвотер заявив в пресовому інтерв'ю, що він, мабуть, не зможе 27-го січня виявити своїх планів щодо кандидатури на президента, як він давніше прокутував, бо треба йому докладніше пізнати програму нового президента. Дехто гадає, що шанси Голдвотера погіршилися, бо Джонсон здобуде голоси консервативних виборців на Півдні, які не були б голосували на Кеннеді. Голдвотер чекає, щоб Джонсон виявив повний свою програму, що станеться аж в січні 1964 року.

Джансон просить Конгрес про дозвіл карбувати 50-центові монети з портретом Кеннеді

Вашингтон. — Президент Ліндон Б. Джансон 10-го грудня звернувся з проханням до Конгресу про дозвіл карбувати нові 50-центові монети з портретом покійного президента Кеннеді. Теперішні 50-центові монети є сданими, які не мають портрету президента ЗДА тільки портрет славного Бенджаміна Франкліна. Абрагам Лінкольн є на одностовій монеті, Томас Джефферсон на 5-центовій, Франклін Д. Рузвельт на 10-центовій а Джордж Вашингтон на 25-центовій. Президент Лін-

Найбільшою перешкодою лету до Місяця є соняшна радіація

Вашингтон. — Тричленна дорада рада при Крайовій Аеронавтичній і Космічній Адміністрації прийшла до переконання, що найбільшою перешкодою в леті людини до Місяця є соняшна радіація, якої не вистає перемогти до 1970-го року, це значить до кінця цієї декади, коли мав би відбутися лет американських

НТШ і Лікарське Товариство влаштовують щорічну спільну Наукову Конференцію

Нью Йорк. — Математично-Природничо-Лікарська Секція НТШ і Українське Лікарське Товариство Північної Америки влаштовують в суботу, 14 грудня в годині 7-їй вечором, в головній залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Нью Йорку, щорічну спільну Наукову Конференцію. Конференцію відкриває директор М. П. Л. Секції, проф. д-р М. Зайцев, а темами доповідей щорічної Конференції будуть: серцеви недуги. Д-р Р. Кислевський говорить про "Гіпертонію і артеросклеротичні захворювання серця", а д-р Ю. Гройш висловить доповідь про "Рематичне серце". Обидві доповіді будуть ілюстровані

В Дітроїті відзначено 50-річчя смерті Миколи Лисенки

Дітройт, Міш. (В. П.). — В неділю, 24-го листопада 1963 року, тут у просторій аудиторії Масонік Темпл відбувся імпозантний концерт, присвячений 50-річчю смерті батька української музики — Миколи Лисенки. Підготовкою та переведенням цієї імпрези займався відомий українському громадянству Америки та Канади український хор "Трембіта".

З огляду на велику трагедію Америки — смерть її Президента, концерт прибув невичайно поважний характер. Перші точки програми були присвячені шануванню пам'яті президента Джона Ф. Кеннеді. Програму концерту виконували усі три хори "Трембіта": чоловічий під мистецтвом керівництвом Ярослава Філіппова, жіночий та мішаний під управою д-ра Богдана Кушніра. Окремі точки програми були виконані солісткою Нью-Йоркської Опери Мартою Корольською та солістом Торонтонської Опери Йосипом Голушким. Солістами в хорі виступали: А. Кірачук-Кавюк — сопран, Г. Краченко — сопран, Х. Липецька — альт, О. Вартиків — бас, І. Капустий — тенор, В. Кучер — баритон, П. Пахолок — бас і Е. Стрателак — тенор. Всі точки програми, в яку входили композиції Миколи Лисенки в більшості до слів Тараса Шевченка, були виконані на високомистецькому рівні і зоручували присутніх до глибини душі, проте понад тисяча маса учасників здержалась від аплявиз, присидуючись тим до загальної жалоби. Жіночий хор виконував свої точки й на тлі милозвучної арфи та флету, що було новістю на українських концертах Дітройту. Фортепіанний супровід цілої програми був в руках відомої піаністки Ольги Дубрівської-Соловй. Конференція була проведена Йосипом фон Драгідиною. Цілість концерту відзначувало великий вклад праці обох диригентів та хористів, які зуміли поставити українське мистецтво на високому рівні, а це більше було заміряно великий поступ цілого хору від його останнього виступу. Підготовка та переведення цієї імпрези зустрілася з великим признанням у управі хору "Трембіта", яку очолює інж. Богдан Сторожук. Це була одна з найбільших імпрез, що влаштувалися в останньому часі в Дітроїті.

Український Хор "Трембіта" в Дітроїті

Болівія звернулася до ЗДА за збройною допомогою проти збунтованих гірників

Ля Паз, Болівія. — Болівійський уряд звернувся у вівторок 10 грудня до З'єднених Держав Америки за ухваленням Болівії допомоги зброєю, включно з літаками, для здушення революції підбурюваних комуністами гірників, які захопили двадцять залізничників, в тому, крім 14 болівійських інженерів гірництва також чотирьох американців, одного голландця й одного німця. Гірники, узброєні і ведені комуністами, погрожують цих залізничників звільнити, але тільки в заміну за звільнення арештованих болівійською поліцією трьох комуністичних провідників гірничої спілки. Очолос збунтованих гірників болівійський віце-през. Хуан Лечіа.

Сенатор Павло Юзик відвідав УНСоюз і "Свободу"

Джерзі Сіті. — В полудневних годинах у вівторок, 10-го грудня 1963, головував канцелярський Українського Народного Союзу та приміщення "Свободи" відвідав канадійський сенатор і відомий провідний діяч української громади в Канаді, проф. Павло Юзик. Сенатор Юзик виконує тепер функцію парламентарного доради канадійської мсії в Об'єднаних Націях в Нью Йорку. Сенатор Юзик, оглядаючи приміщення головної канцелярії УНСоюзу та "Свободи" і знайомлючись з усіми їхніми працівниками, живо інтересувався станом і працею цих установ, тим більше, що він сам від довгих років є активним членом УНСоюзу та читачем "Свободи". Під час відвідин в канцелярії, як і опісля, під час спільного обіду з гол. передсидником УНС Йосипом Лисогором, гол. секретарем д-ром Ярославом Пидмохом, гол. касиром Романом Слободаном та ред. А. Драганом, сенатор Юзик обмінявся думками і поглядами на багато актуальних справ канадійської, американської та міжнародної політики й української активності, зокрема в таких актуальних тепер справах, як будова пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні та постанову здійснювану ініціатива канадійських українців в справі скликання Світового Конгресу Вільних Українців. Сенатор Павло Юзик, сам науковець молодшої, наро-

Українська хроніка

● Кураторя Заповідника Маріяна Пашкевича у Вініпегу видали з даного ліквідації 1963 р. другим перше члени зброї. Пашкевича на. На мист першого числа скликали статті Я. Рудницького, Вол. Радзівкевича, Ст. Кітти, Мих. Марушчака й о. Нос. Пуляка. Збірник присвячений життю, творчості й културі Маріяна Пашкевича і має по'являтися в листопаді й червні кожного року — в місяцях народження і смерті Провидителя Галицької України.

В Філадельфії відбудеться з'їзд українських фінансових установ ЗДА

Філадельфія. — В найближчу суботу, 14-го грудня 1963, тут в готелі Бенджамін Френклін відбудеться четвертий з черги річний з'їзд Конференції, в скороченні зв. Українських Фінансових Установ Америки (КУФУА), до якої належать всі чотири братські Союзи: Український Народний Союз, Український Робітничий Союз, Союз Українців Католиків, Провидіння та Українська "Народна Поміч"; всі чотири українські шадниці; "Тризуб" з Шинкава, Шадниця в Пармі коло Клівленду, Українська Шадниця в Філадельфії, "Тризуб" в Ньюарку. До КУФУА належить також Товариство Української Кооператив з 15 українськими Кредитівками "Самоміч", розкиненими по всіх більших скупченнях українців у ЗДА. Перший з'їзд КУФУА відбувся в 1960 році

в Клівленді, другий в 1961 р. на "Союзіці", третій минулого року у Глен Сней на "Верховині", а цей четвертий відбудеться у Філадельфії, де ролі господарів сповнитимуть "Провидіння" та Українська Шадниця. У програмі з'їзду є доповіді представників всіх трьох секторів нашого господарського життя про ріст української фінансової сили в минулому році та обговорення шляхів дальшої розбудови наших господарських установ й поширення нашого традиційного класу: свій до свого. На всіх полях нашого господарського життя є ще величезні можливості росту, зумовлені дисциплінованою поставою українського громадянства у відношенні до своїх установ. У святочний вечір за закінчення з'їзду візьмуть участь також представники місцевого громадянства, зокрема українських бизнесменів і професіоналістів, які матимуть нагоду познайомитися з представниками усіх наших фінансових установ ЗДА. Головну доповідь про господарські перспективи на 1964 рік висловить відомий фінансист українського походження з Волл Стріт, член Ньюйоркської Біржі (Нью Йорк Стак Екчендж) та старший партнер однієї з найбільших брокерських фірм Михайло Метрінко.

● Американський спикер Футтон Шпі, вернувшись до ЗДА з Риму, заявив, що Папа Павло VI відвідає в ближнє визначеному реченні З'єднених Держав Америки і дуже можливо також і Москву.

ПАПА ПАВЛО VI МАЄ ЗУСТРІТИСЯ В ЄРУСАЛІМІ З ЦАРГОРОДСЬКИМ ПАТРІАРХОМ

Рим. — Згідно з повідомленнями з Ватикану, Папа Павло VI в окремому посланні до Царгородського Патріярха Атенегораса I погодився зустрітись з ним в Єрусалимі під час Йорданських Свят 6 січня 1964 року. Це послання є відповіддю на звернення Патріярха Атенегораса, проголошене в п'ятницю минулого тижня, в якому Царгородський Патріярх, голова Східної Православної Церкви, запропонував відбуття наверхньої зустрічі всіх голів християнських Церков — Сходу і Заходу — Римокатолицької, Православної і Протестантської в Єрусалимі під час відвідин Папи Павла VI, що почнуться для 4 січня 1964. Послання Папи Павла VI передав Патріярхові Атенегорасові спеціальний висланник Ватикану, експерт в справах Православної Церкви о. Пер Дюпрей у вівторок 10 грудня ч. р. Патріярх Атенегорас прийняв о. Дюпрея в канцелярії Патріярха і розмова між ними тривала одну годину. Про зміст і висліді розмови не проголошено ніякого комунікату, подано тільки до відома, що послання Папи Павла VI буде обговорене на зібранні Святого Синоду — 12 Митрополитів Східної Православної Церкви, які підлягають Патріярхові, як першому поміж рівними. Після відвідин в Патріярха о. Дюпрей, який займає становище підсекретаря у Ватиканському Секретаріаті сприяння церковній єдності, виїхав з Царгороду до Бейруту в Ливані для підготовки подорожі Папи Павла VI до Святої Землі. Згідно з неофіційними інформаціями, Папа Павло VI має запропонувати Царгородському Патріярхові спільну участь в молитвах за церковну єдність, що мали б бути проведені в церкві Святого Гробу в Єрусалимі. Ця участь мала б бути першим символічним кроком перед есентуальними наверхніми розмовами в справі поширення єкуменічного руху — змагання до церковної єдності. Спільна молитва коло одного вівтаря мала б мати тим більше значення, що вона відбулася б в місці, де лежав ту тіло похоронений Христос і яке часто було предметом ривалізації між римокатоликами і християнами інших віровізань. В тій ч. іншій формі зустрічі Папи Павла VI з Царгородським Патріярхом була б першою того роду між головами обидвох Церков після дев'яти сторіч, що минуло — 12 Митрополитів

ЗДА опонують проти нових советських "сугестій" в справі Берліну

Вашингтон. — Державний департамент ставиться скептично а то й негативно до висловлених ще місяць тому й обговорюваних приватно з англійськими політиками советських "сугестій" в справі започаткування нових переговорів про Берлін. Мали б відбутися ці переговори при участі міністрів закордонних справ СССР, ЗДА і Великої Британії. Прихильниками таких переговорів мали б бути британські урядові чиновники, які думають, що Совети погодилися б на пакт неагресії в справі Берліну за ціну загального договору про такій же пакт неагресії між Заходом і Советами. Пропозицію започаткування переговорів в справі Берліну висловив ще в жовтні ч. р. советський міністер закордонних справ Андрій Громико у своїй розмові з Діном Раском на форумі Об'єднаних Націй. Потім повторив цю "сугестію" Нікіта Хрущов у своєму листі до Алека Дагласа - Гюма, передав йому це перед смертю президента Кеннеді. Президент Джонсон не одержав досі ніякого листа в цій справі. Відбулася можливість відбуття пропонованої Советами конференції після заяви британського прим'єра в Палаті Громад, що в січні 1964 року в Женеві почнуться наради міністрів закордонних справ в справі розроблення. Потім Алек Даглас - Гюм спростував цю свою заяву, що це буде конференція не міністрів закордонних справ, але тільки представників заінтересованих держав.

Виступ Гальвао в ОН розчарував представників африканських держав

Об'єднані Нації, Нью Йорк. — Викликаний на вимогу деяких африканських держав для свідчення в ОН проти португальського колоніалізму колишній капітан португальської армії Енрік М. Гальвао, спричинник насильного захоплення в 1961-му році португальського корабля "Санта Марія", розчарував усіх тих, що домагалися його пересудування, бо він заявив, що португальської колонії Анголія і Мозамбік ще не дозріли до незалежності. Гальвао, рішучий противник режиму португальського диктатора Салазара, протестом проти якого було захоплення корабля "Санта Марія", зізнався у Вірчій Комісії Об'єднаних Націй протягом двох годин і 15 хвилин. Найпершим завданням португальського народу визначив Гальвао скинення диктаторського режиму Сала-

У СВІТІ

● Занзібар, острів в Індійському океані, відомий із колишньої торгівлі золотом і невеличкими, став о 12 годині ночі з понеділка 9-ого на вівторок 10 грудня незалежною державою. Відповідний документ з визнанням незалежності Занзібару по 73 роках британського протекторату вручив султанові Занзібару принц Філіпп, чоловік Єлисавети II.

● Неофіційна східно-західна конференція в справах роззброєння, що відбувається в Москві, виступила з пропозицією проведення повного роззброєння протягом найближчих шести років. Згідно з цією пропозицією, частину випробуваного нуклеарного зброї мала б бути знищена в перших трьох роках встановленого для роззброєння речення.

СВОБОДА

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & Holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc. 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1102 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.N.A. members monthly \$6.67.
Передплата: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоні: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У.Н.А. щомісячно \$6.67.
Субсидія: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоні: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У.Н.А. щомісячно \$6.67.
Членів і членівки: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоні: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У.Н.А. щомісячно \$6.67.
Членів і членівки: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоні: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У.Н.А. щомісячно \$6.67.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застосовує право вилучення матеріалів, які не відповідають інтересам газети. Незадоволення матеріалів повертається тільки тоді, коли автор собі не виразив застерігати дододати задоволення коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Велика справа

Великий Тарас Шевченко — велика й справа пам'ятника для нього у Вашингтоні! Останній розвиток подій це доказує і потверджує.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні був, можна сказати, мрією американських українців уже від самого зарання їхньої історії, яка почалася під впливом Шевченкових ідей. Ще в січні 1898-го року створено в Олбанії, в Пенсильванії, перше українське товариство ім. Тараса Шевченка, яке за одну із своїх цілей прийняло постанову збудувати пам'ятник своєму патрону. Ініціатива в побудові пам'ятника у Вашингтоні виникла в червні 1956-го року і її найближчий етап — це схвалення відповідної резолюції Палатою Репрезентатів 24-го червня 1960-го року та схвалення однозвучної резолюції Сенатом 31-го серпня того ж року і підписання резолюції — прийнятої Палатою і Сенатом однодушно, без одного голосу опротиву — 2-го вересня того ж року тодішнім президентом Д. Д. Айзенгауером, після чого резолюція стала законом країни, як публічний закон ч. 86-749. Далішніми важливими етапами в цій акції були вибір кваліфікованим журі проекту пам'ятника, підшукування площі в столиці країни, затвердження проекту і площі відповідними комісіями і, нарешті, декляція площі у вересні цього року та поступове здійснювання плану — оформлення площі та будова пам'ятника, що це триває. Всю акцію веде створений на підставі закону окремий Комітет Пам'ятника Шевченкові, який одночасно — потрапляє зібрати до добровільних пожертвувачів \$300 000 на кошти будови пам'ятника.

Ясно, що всі ці заходи, позначені значущими етапами розвитку, вимагали величезних зусиль, якими оправданно може гордитися наша громада. Це бо найбільша акція, яку досі наша громада одноразово проводила.

Але загальна громадська справа може мати враження, що все це відбувається без труднощів, що справа пам'ятника не натрапляє на жодні перешкоди, що шлях будови пам'ятника промощений і гладкий, тільки йти по ньому.

Не так воно на ділі. Це вже такий закон природи й життя, що великих діл не довершується без великого зусиль і без перешкод. Останній розвиток подій, зокрема акція "Вашингтон Посту" і совєтська інтервенція, завершили наші громади увагу на цю істину й у відношенні до будови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні.

Проте, труднощі й перешкоди існують на це, щоб їх перемагати. Їх треба і можна перемагати, якщо є для цього воля, завзятість та витривалість. А боротьба з труднощами й перешкодами це тільки збагачує, додає нові цінності до справи, за яку ведеться змагання. Акція "Вашингтон Посту" проти пам'ятника наскрізь негативна, але й вона має "другий бік медалі", бо викликає відповідну позитивну реакцію як серед нашої власної громади, так і серед американського загалу.

Змагання за пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні — це змагання не тільки за увіковічнення пам'яті Кобзаря України в столиці країни того Вашингтона, за яким і українського народу тужив і змагався наш Кобзар у своєму житті, але й змагання за здійснення саме цих його ідеалів. У цьому й велич справи пам'ятника Шевченкові.

Завинив не тільки Сталін

Теперішній пленум Центрального Комітету компартії Совєтського Союзу, що є найвищою понаддержавною установою в цій країні, примітний тим, що на ньому аперше загалом про голодом катастрофи, жертвами яких апаля мільйони підсовєтських людей.

У своїй доповіді 9-го грудня на відкритті пленуму Нікіта Хрущов дві згадав голодні роки в СССР. "В неурожайні роки, — сказав він, — коли населення цілих республік і областей буквально голодувало, Сталін і Молотов розбазарювали найбільше народне добро — хліб, продаючи його нашим найгіршим ворогам. Не рахуючись із злиднями совєтських людей, Сталін і його соратники грабували голодуючих, засуджуючи їх не тільки на нестачу харчування, але й на голодову смерть. Цього року нашу країну також спостіг нещодавній голод, але далеко не в такій мірі, як той, що був у двадцятих роках. Коли б ми йшли за прикладом антинародної політики Сталіна, то і тепер могли б продати деяку кількість збіжжя чужоземцям".

Вертаючись до цієї теми в другому місці доповіді, Хрущов заявив: "Багато людей дивується, чому ми тепер купуємо пшеницю, коли у минулому, в роки з урожайним куди меншими, як цюгорічний, завжди продавали пшеницю за кордон. Що можна відповісти таким людям? Якби хліб розподілювався тепер серед населення згідно з методами Сталіна і Молотова, то ми могли б продавати пшеницю також і цього року. Сталін і Молотов продавали збіжжя в той час, коли в деяких областях нашої країни люди похли або й умирали з голоду. Так, товариші! Це факт, що в 1947-му році в деяких областях, наприклад, у Курській, люди умирали з голоду. І в той же час експортовано зерно до інших країн".

Коли аналізувати ці уступи з доповіді Хрущова, то найперше треба ствердити, що, згідно із своєю метою подавати тільки величезну частину правди, Хрущов сказав дуже й дуже мало. Якщо йде про голодні катастрофи минулих років, то Хрущов згадав тільки загально двадцять років і вже точніше підсумував голод 1947-го року. Страшні голод 1933-го року, що знищили мільйони населення України, Хрущов промовчав. Обвинувачуючи у спричиненні голоду Сталіна й Молотова, Хрущов пішов за своєю метою і схилю на своїх попередників та вчителів усю винуватість на совєтського режиму. При цьому промовчав свою співучасть і співвідповідальність за злочини Сталіна. Абстрагуючи від голоду 1933-го року в Україні, що був незаперечно спричинений політикою совєтського режиму, спрямованою на знищення українського народу, Хрущов, зокрема, промовчав той факт, що в час, коли Сталін і Молотов розбазарювали народний хліб і засуджували людей на голодову смерть, він був одним із найбільших соратників Сталіна — членом Політбюро ЦК компартії. І це, згадуючи про голод 1947-го року на Курщині, Хрущов промовчав про голод того ж року на Україні, де він у той час був сатрапом Сталіна й активно допомагав йому продавати за кордон українське пшеницю в той час, як люди на Україні умирали з голоду.

Як показують наведені цитати з доповіді Хрущова, забравісність його не має меж. Але й вона не закриває перед світом і перед поневоленіми Москвою народами всієї правди про злочини комуністичного режиму і кожних часів його провідників.

Проф. д-р Юрій Шукрович

СОВЄТСКА ВЛАДА І РЕЛІГІЯ

Уже віддавна в пресі вілжани-члени ОН схилялись у справі спротиву релігії в СССР та інших комуністичних країнах. Від самого початку свого існування комуністична партія проголосила релігію як "опіум для народу", а її служителя назвала "мракобесами".

Тисячі священиків, єпископів, релігійних магометанських, буддистських священнослужителів, сектантських проповідників комуністична влада знищили фізично. Тисячі церков, монастирів, костелів, синагог, мечетей, каплиць та молитовних домів, цвинтарів обернула на театри, музеї парки, склади збіжжя.

Мільйони людей різних релігійних визнань за те лише, що вірували в Бога, мали в хаті святі образи, ходили до церков, синагог, мечетей, за те, що виховували своїх дітей у релігійному дусі, заставано або знищено. Комуністична партія на чолі з Сталіним, а тепер з Хрущовим, провадила й провадить ще гірші політику щодо релігії, ніж комуністи робили це поганські цесарі Риму чи Вавилову супроти єврейства чи християнства, бо вони, принаймні, самі ще вірили, хоч і в фальшивих богів, Комуністична партія не рахується з жадними релігійними переконаннями.

Від брутальної, кривавої акції в епоху Леніна і Сталіна, більшовики перейшли на "ліберальнішу" систему боротьби з релігією, переконані, що крім мучеників, невинно замордованих, це більше окрипила віру в Бога у людей. Совєтська влада творить тепер численні кадри безбожників, антирелігійних товариств, кафедр в університетах, веде широку антирелігійну акцію в усіх галузях державного, господарчого, культурного і наукового життя. Мільйони рублів приділяються на боротьбу з релігією. Все більше й більше антирелігійної літератури, атеїстичних театральних вистав, радіопередач, телевізійних показів, музеїв з'являються в СССР.

З другого боку совєтська влада веде поліційний і адміністративний наступ у боротьбі з релігією: "нальоти" на монастирі (Почаївська Лавра), церкви та синагоги. Внаслідок цього замкнено в СССР сотні храмів.

Стогне українська земля, плачуть матері та батьки, бачучи, як морально розкладає їхніх дітей совєтська влада. Багато людей пішло в каткомби, де таємно ісповідують свою віру в Бога.

В совєтському журналі "Безбожник" надруковано 10 заповідей атеїзму. Одна з цих заповідей говорить: "Ніколи не забувай, що духовенство — служитель культи з найбільшими ворогами комунізму і народу". Цих заповідей кожний комуніст міцно тримається. Однак, для пропагандистських цілей в конституції СССР, в пункті 104-му говориться про свободу совісті і вірувань громадян СССР.

На Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй у зв'язку з численними скаргами про переслідування расове, національне та релігійне в країнах комуністичного блоку та в деяких інших країнах світу, забрало б дуже багато часу. Тож спинимось коротко над самим статтям інж. В. Нагірного, бо без цього згадка про "Народну Торговлю" була б неповною і навіть не зовсім зрозумілою.

Хто такий Василь Нагірний

Василь Нагірний народився 11 січня 1884 року в селі Пірне, коло Стрия, в селянській родині. Там закінчив четвертий клас латвійської сільської школи. До реальної гімназії ходив у Стрию і Львові, яку закінчив у страшних злиднях (батьки померли, сам він жив у бурі, а на життя заробляв лекціями). Без засобів до життя, але з твердим рішенням учити вийшов до Цюриху в Швейцарії (1871) і там студіював архітектуру.

У 1875 р. закінчив студії з дипломом інженера-архітекта і працював у бюро свого професора, Штадлера. Опісля в будівничій уряді архітекта Шефера, а далі, останні чотири роки побуту в Швейцарії, до 22 липня 1882 р. в будівельному уряді в Цюриху, де мав великі можливості до фа-

хування просити всі державні члени ОН схилялись у справі спротиву релігії в СССР та інших комуністичних країнах. Від самого початку свого існування комуністична партія проголосила релігію як "опіум для народу", а її служителя назвала "мракобесами".

Люди, які не жили в Совєтському Союзі, можуть повірити таким твердженням. Тим більше можуть повірити цій фальшивій народній новоствореній державі Африки, Азії, Океанії, які ідеалізують совєтську систему, бо це не обиди з фактичним станом життя під Совєтами.

Хто ж в першу чергу повинен у цій справі зреагувати, скласти до ОН проєкт проти фальшування фактів урядом СССР, подати правдивий стан Церкви на Україні, як не провід Перикси, як не наші ієрархи. Духовна влада юдейської віровизнання відрізняє зреагувала через своїх парламентарних представників в ОН і консулати. Римокатолицька Церква що справу розглядає на Соборі у Ватикані.

На звернення УККА у цій справі, розіслане до єпископів Української Православної Церкви в цілому світі, звернувся з палким протестом у листі до ОН поки лише один високопосвящений Архископ Паладій. Інші ієрархи Української Православної Церкви не надіслали ще відповіді. Справа, однак, дуже поважна, бо совєтська влада, спираючись на 104-й пункт конституції СССР, намагається переконати світ і Об'єднані Нації у своїй новій політиці до релігії, а тим часом провадить з релігією найжорстокішу боротьбу.

На пленумі ЦК КПСС у червні цього року Хрущов вимагав посилення натиск у боротьбі з "ворогами комунізму, головним чином з "буржуазною ідеологією". На тому ж пленумі Лівчов підкреслює: "одним з явищ буржуазної ідеології в наших умовах і одним з найбільш упертих релігійних є релігійні забобони". Релігія — сказав він — головний ворог наукового світогляду, жорог, якого ще не позбулася значна частина нашого суспільства". Лівчов скаржився, що діяльність вірних в СССР "оживляється" і впливає на населення, виключаючи дітей та юнацтво. Згадуючи про силу релігійної традиції в народі, Лівчов заявив: "Треба протиставити релігійній бойові, атакуючому, науково-атеїстичну пропаганду, розкривати всю негативність релігійних культів, що спричиняють моральну та фізичну шкоду людям і мають оберто антигромадський характер". Тому пленум ЦК КПСС постановив звернути особливу увагу на "науково-атеїстичне виховання молоді і населення".

В совєтському журналі "Наука і Релігія" у статті під заголовком "Непримиренний борець проти релігії" читася: "Боротьба з релігійними поглядами — це одна з прогресивних вимог комуністичної партії, яку партія поступово і стійко виконує та переводить у життя на всіх етапах своєї

хвої кар'єри. Про ці речі знаємо з його власних споминів, які у 1935 р. вийшли за редакцією проф. І. Витановича окремим книжкою п. 3. З моїх споминів". Ці спомини були друковані також на сторінках "Кооперативної Республіки".

Однак, праця в Швейцарії і для Швайцарії Василя Нагірного не вдовляла. Він, бувши ще учнем гімназії, поставив собі за мету служити не собі, а своєму народові.

"Ще з Цюриху, — як стверджує проф. І. Витанович у вступному слові до названих вище споминів, — В. Нагірний дописував до латвійської "Правди", а відтак до першого річника "Діла", розвивавши свою економічну програму, вказуючи своїм землякам, яке значення має економічний момент у їх важкій боротьбі. Визнав провідників народу перестати раз-по-раз просити милостині у Відні, бо... ждати довше на милостиню та писати меморандуми встидно для живущого народу (це повинні ми пам'ятати й сьогодні) — прим. А. К.), що переїхав мучити пекельні, а не утвар під натиском судії. Вудчність наша в наших руках!"

Антін Рудницький

УЧІМОСЯ ВІД ТОРОНТА..!

(З нагоди "Тижня Української Культури")

"Тижень Української Культури" (16 - 23 листопада) в Торонто був не тільки тижнем музичних, мистецьких і наукових імпрез, а відносно його назвою: він був також лекцією для всіх великих українських середовищ в Америці і Канаді, лекцією для українських середовищ Нью Йорку, Філадельфії, Пітсбургу, Дітроїту, Вінніпегу і Едмонтону, що можна зробити для нашої справи взагалі, а для культури зокрема, при наважених ініціативі і добрій волі.

Місцевий Відділ КУКУ (Конгрес Українців Канади), очолюваний д-ром Моїсестом Мичком, працював над організацією "Тижня" в Торонто майже цілий рік. У той час, коли голова Комітету був "spiritus movens" задуманого проєкту, програмова й мистецька сторінка всіх музичних імпрез знаходилася в руках п-ї Олени Глібович. Справа йшла та при співуації солістів, супрото Ени Столярчук-Віс та піаніста Романа Рудницького. І власне ідея такої самої концертної програми, яка мала бути виконана в Торонто, була запропонована їм особисто. Усі вони акценти в підготовку та проведення "Тижня" масу енергії.

"Тижень Української Культури" в Торонто, що був офіційно проголошений посадином міста, зверну увагу не тільки цієї метрополії на українців та їх культуру, але, мабуть, і всієї Канади, бо канадійська преса помішувала звіти про все совісно і поштісно. І мимоволі насувається думка: чи подібна увага американської преси до української культури, особливо музики, не зробила б ліпшої прислуги для нашої справи, як не одне політичне віче чи маніфестація?..

Поміняючи велике значення в "Тижні" згаданій увазі чи наукового реферату у університеті, зупинимось тут тільки над імпрезами мистецькими, себто концертами. Іх було три: "Концерт української народної музики, пісні й танку", який згуртував таку кількість зацікавлених, що чимало з них не могли дістати до валі (чужа й, себто, особливий успіх в цьому концерті вдобула талановита група "Чайка" з Гамілтоу, під ке-

Історія... Ще на VIII з'їзді комуністичної партії в 1919 році постановлено не задовольнятися відокремленням церкви від держави, але атеїстично перевиговувати народні маси, щоб звільнити їх цілком від релігії".

Однак, сама совєтська влада признає, що боротьба з релігією — дуже тяжка й затяжна справа. Більшовики випробували й випробовують всілякі способи та методи тієї боротьби, починаючи від слідкування за віруючими та звільнення їх з праці. Далі вони почали нищити церкви, катувати, розстрілювати й засилати вірних, Тепер червоная Москва намагається запрягти до цієї справи ще й "атеїстичну науку". З самої ж таки совєтської преси видно, що великих успіхів у боротьбі з релігією вона не має.

В липні 1882 р. В. Нагірний вертається до Львова. І тут слід підкреслити цікавий момент: молодий інженер, з високими кваліфікаціями, здавалось, по довгих роках студій, анбєре вигідну державну посаду, або поїде до Росії, де пропонували йому високоплату працю. Однак, він вибрав дуже невдячну, але потім, успішно, — громадську працю для свого народу.

І це одне особливо підкреслює проф. І. Витанович: "як селянська дитина, головував у вагу звертас на відновлення українського міста, розуміючи його значення й провідну роль в новому суспільно-господарському ладі".

рішництвом Яросла Клузи) і "Концерт Української Музики" в залі Інтернаціонального Інституту, у виконанні чотирьох солістів: піаністки Люби Жук, баса Осипа Голушанка (з Мартою Крайній-Варабан при фортепіано), скрипалі Євгена Гузарука в Монреалі (з Іринєю Жуком при фортепіано) та супрото (з Ню Йорку) Марти Корольської, з автором цих рядків при фортепіано. На синадидії виконавці в програмі творів тільки два були творами давньої української музичної літератури, Лисенка, а решта — твори сучасних українських композиторів.

Врешті, третім концертом був симфонічний концерт сучасної української музики у виконанні повної Торонтської Симфонічної Оркестри під диригуванням Волтера Сусіда та при співуації солістів, супрото Ени Столярчук-Віс та піаніста Романа Рудницького. І власне ідея такої самої концертної програми, яка мала бути виконана в Торонто, була запропонована їм особисто. Усі вони акценти в підготовку та проведення "Тижня" масу енергії.

Симфонічна музика віддає представити найбільш репрезентативною як для композиторів, так і для народу, до якого вони належать, чи етніки, яку вони представляють. Українська симфонічна музика почалася щойно в 20-х роках нашого століття. Але за цих сорок років вона розвинулася незвичайно буйно й тепер є справді доказом "європейського" рівня.

Та хто знає, будь-що про нашу симфонічну музику, не тільки з чужинців, але так з українців, що живуть у відносно світі, коли й ніколи не виконували? Але як добути виконання симфонічних творів українських сучасних композиторів, коли навіть провідні організації, які мають можливість влаштувати такі імпрези не тільки еспорядично, але тама послідовно, цією — найважливішою! — діяльною нашою сучасною культурою не цікавляться?!

Витрати? — Великі! Ризик? — Ніяке. Відомо всім, що мав діло з організаціями українських імпрез (а автор цих рядків знає що справу, з власного досвіду, від десяти років), що найменшого фінансового ризика немає при т. зв. "імпрезах на велику шкалу". Фактом є, що чим більш витрати сполучені з влаштуванням імпрез, тим більше зацікавлені публіки і тим більше й з'являться. Два останні приклади: Лисенківський концерт у Ню Йорку, влаштований СХКА, та згаданий симфонічний концерт у Торонто.

Партитури більшості репрезентативних творів сучасної української музичної літератури, таї, як Друга Симфонія Рєвущького, Третя Симфонія і Фортепіановий Концерт Литошинського, симфонічні поеми Лядкевича, симфонічні твори Майбороди, Ланкевича, Штогаренка, Гомольки і ін., партитури симфонічних творів українських композиторів, які живуть в Америці й Канаді, Придніпровська, Витановського, Шута, Філія і автора цих рядків — всі ці твори нагально можуть засвідчити розвиток нашої музики — всі ці твори знаходяться тут і дата можливість почути їх і нашим слухачам і чужим музикознавцям, це обов'язок, який повинен лежати на серці тих, хто стоїть у провіді українського життя. Автор цих рядків говорить про необхідність симфонічних концертів, відколи приїхав до Америки, себто від 25-ти років. Та коли тут його слова відбиваються, як горюх об стіну, то в Торонто люди доброї волі і ініціативної таї справи переводять в життя. Часті й!

Не можна сказати, що в "Тижні Української Культури", чи пак в цих обох концертах солістів і симфонічному, які автор цих рядків

Хто винен?

Поняття загальної, колективної відповідальності цілому народові або його великої частини тепер не є популярним. Колісь обвинувачувалося цілий німецький народ за злочини доквані в останній світовій війні під проводом Гітлера і його партії. Тепер анесено поправку до історії: винен не весь народ, а окрема група. Зімається Собором у Рмді також винуватимось кожному народові за розп'яття Христа — винні в тім акті певні особи, провідники.

Уникаючи й ми, українці, зваловати всю винуватість за нашу подію на весь український народ, а шукаємо винних у провіді, а окремих керівників, в організації.

Так це чи не так — не беремося тут стверджувати. У всякому разі, за всі промахи нашого організаційного громадського, культурного й політичного життя на еміграції ми не схилими обвинувачувати всю еміграцію, весь народ чи більшу його частину. Не приїшли люди на концерт пісні чи танку — шукаємо винних в організації цього концерту, а самих виконавців, у провідників. Не зібрано відповідної суми грошей на певну ціль — обвинувачуємо збіжжів, спосіб перевезення збіжжя, а може й саму ціль піддаємо критиці. І все це знову ж — правдиво, логічно, нормально.

Але в історії українського народу була одна річ, одна подія, відзначення якої не можна підняти під жадні рамки, під жадну форму, щоб у браку наших людей на тому відзначенні можна було обвинувачувати апровід певної організації або виключно окремих осіб, хай навіть і провідних членів комітету чи якогось організаційного центру. Це — роковини штучного голоду в Україні в 1933-му році.

Якщо люди не прийшли на академію відзначення Самостійності й Соборності України — це брак політичної й національної свідомості, плекаючи яку покинули наші організації й установи. Вони може й найгірші винні в недостатній діяльності серед нашого народу й еміграції. Таке саме сталося з відвіданням якоїсь іншої імпрези, маніфестації чи академії — вина в тому найперше організаторів, що не подбали про рекламу, розголос, добру програму. Це останнє — програма! — стало чомусь — найголовнішою причиною браку людей. А що там буде? — дитяство. І якщо в програмі нема аистуду бажаного артиста чи промовця, люди не йдуть. І так сталося в деяких скупчених українців Америки цього року в 30-літній голоду в Україні. У пресі появилось кілька зазвас на адресу організаторів голодної імпрези — маніфестації — академії — жалюгідні сходи. Це, мовляв, дрян винні, що не подбали про те, се і друге...

Ні! Тисячі разів — ні! Згадаймо лише переповнені відвідувачів, американські цвинтарі в Меморіал-дей!...

Голод 1933-го року — унікальна подія в усьй історії нашої країни. Десятки тисяч свідків цього голоду живуть серед нас. Вони і тільки вони — живі свідки — винні, що не з'явилися віддати шану своїм замученим голодом матерям, батькам, братам і сестрам. Навіть коли б у повідомленнях про жалобну імпрезу було сказано, що не буде ніякої програми, ніяких промов, ніяких знаменитостей, ані співа, ані артистів, а лише — мовчазне складення вінків на символічну могилу жертв голоду, двохвилинне вшанування пам'яті тих жертв встановлення з місць і молитовою в душі кожного присутнього, і тоді кожна найбільша зала наших народних домів музики — всі ці твори знаходяться тут і дата можливість почути їх і нашим слухачам і чужим музикознавцям, це обов'язок, який повинен лежати на серці тих, хто стоїть у провіді українського життя. Автор цих рядків говорить про необхідність симфонічних концертів, відколи приїхав до Америки, себто від 25-ти років. Та коли тут його слова відбиваються, як горюх об стіну, то в Торонто люди доброї волі і ініціативної таї справи переводять в життя. Часті й!

Не можна сказати, що в "Тижні Української Культури", чи пак в цих обох концертах солістів і симфонічному, які автор цих рядків

Андрій Качор

80-ліття української спомивчої кооперації в Галичині

Пам'яті інж. В. Нагірного, дир. А. Ничая, дир. М. Заячківського, інж. Ю. Павличковського та інших керівників "Народної Торговлі"

Цього року минає 80 літ, як найстарша українська кооперативна установа, мати українського кооперативного руху на західноукраїнських землях, "Народна Торговля" у Львові, 8-го грудня 1883 р. відкриває свою першу крамницю і тим практично дала почин в Галичині українській самостійній кооперації, яка пізніше розвинулася як окремий суспільно-економічний рух з різними секторами, надбудовами та підбудовами.

Вуло б прикро, коли б ми, українці у вілжому світі, хоч коротко згадуємо на сторінках нашої преси, не відзначили тієї велетенської суспільно-громадської праці, яку

личний був інженер-архітект Василь Нагірний. Це він став ідейним батьком і провідником майже всіх економічних і ремісничих — міщанських установ у Львові, а посередньо в цілій Галичині, бо Львів завжди був прикладом і живим центром українського життя, а економічного зокрема.

Інж. Василь Нагірний в історії відновлення українських міст в Галичині від поляків, живнів, німців і інших напливових елементів, на переломі XIX і XX століть, займав перше місце у відомій "трипті": проф. Іван Левинський, проф. Роман Залозецький і інж. В. Нагірний. Ця триця провела велику організаційно-економічну роботу, якою започаткувала наше справжнє економічне відродження

Степан Гавриш перевибраний головою Окружного Комітету УНСОюзу у Філадельфії

Філадельфія. — Минулої неділі, 8-го грудня, тут у великій залі Клубу „Тризуб“, відбувся загальний збір Філадельфійської округи УНСОюзу. Збори відкрив голова тієї округи Степан Гавриш, а проводив ним голова Контрольної Комісії УНСОюзу, д-р Володимир Галан, при співучасті Осипа Бакай і Володимира Осіда. Після прийняття протоколу попередніх зборів голова округи С. Гавриш склав справоздання з її діяльності за минулий рік. Округа провадила живу діяльність у внутрішній організації і брала участь у широкому громадському житті Філадельфії. Препрезентанти брали участь в пошаченні доми „Тризуба“, а недавно СУМА та в ініціюванні викладів в Пенсильванському Університеті і т.д. Округа ще в березні д-р. відзначала свято 70-річний ювілей „Свободи“, в якому взяли участь 26 місцевих організацій та майже всі Відділи УНСОюзу з тієї округи, яких є в ній 35. Управа округи, зокрема її голова, відвідували Відділи округи та допомагали у праці. Голова, при допомозі гол. радної Олени Штогринської, підготували радіові передачі про УНСОюз. Д. Мінчак склав звіт Контрольної Комісії і згідно з його висношенням, опіслями здійснено однодушно абсолютну більшість та управи округи з по-

діакою за віддану працю. Після цього голова комісійної комісії, Олена Штогринська, запропонувала, а збори однодушно вибрав нову округну управу: Степан Гавриш — голова, Осип Бакай і Іван Скора — місцеві голови, Володимир Осіда — секретар, Микола Сенік — касир, та члени: мгр. І. Скорішас, І. Данилюк, Р. Карбінчик, Р. Барилка і І. Гома. З урядом виїхали до управи місцеві голови Радні Олена Штогринська і Іван Оденіський та обраний на попередніх річних зборах доживотний почесний представник округи, д-р Володимир Галан. До Контрольної Комісії виїхали Д. Мінчак, І. Радичів та мгр. М. Ковальчук. Після цього гол. секретар УНСОюзу д-р Я. Падок висловив доповідь, в якій дав огляд праці Головної Канцелярії УНСОюзу та її впливу на майбутній ювілейний рік. Доповідач поінформовав присутніх про успішне проходження кампанії за збільшення членства УНСОюзу в цій ювілейній році „Свободи“, про появу англомовної Енциклопедії Українознавства та про інші важливі акції УНСОюзу. Торкочається неформальності значної частини громадства про національну ролу УНСОюзу на громадському полі, доповідач пропонував організаторам, щоб тим, які вважали УНСОюз виключно за забезпечення організації, показати глибокий, імпозантний том англомовної Енциклопедії Українознавства виданої УНСОюзом. Гол. сек-

ретар закликав усі Відділи округи зайнятися поширюванням Енциклопедії, а склавши справоздання з акції „Вашингтон Пост“ в напрямку відкриття дозволу на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, закликав усі Відділи та поодинокі союзових діячів негайно вислати іди-видуальні та збірні протести до названої газети і обов'язково копію протестів до Конгресу на руки конгресмена Ле-вінського.

Гол. секретар д-р Падок дав огляд річної діяльності округи, підкреслюючи віддану працю голови С. Гавриша, місцевих головних урядовців д-ра В. Галана, О. Штогринської та І. Оденіського, який в цьому році, як в догматі попередніх років, придбав для УНСОюзу велике число нових членів. З місцевих секретарів особливо підкреслено успіхи в праці секретарів М. Сеніка, І. Данилюка, І. О. Бакай з Філадельфії, М. Маринича з Трентону, Т. Тимчи з Милвінуа, І. Гома з Бріндлі, Е. Воловик з Честера, Е. Варилки з Франкфорда та ін. Округа Філадельфії стоїть на третьому місці в акції збільшення УНСОюзу після Шикаго і Нью Йорку. Ця округа має велику здобути найбільше число членів Почесного Клубу Закоханих Союзників та тих організаторів, які дистанту почесну медалью о. Групи. Гол. секретар намінив програму найважливіших обов'язків округи на новий, 1964-й рік, в якому УНСОюз досягне 70 років свого існування. Збори схвалили свято відкрити ці роковини. Після цієї доповіді д-р Галан подякував С. Гавришеві за його віддану працю і висловив задоволення з того приводу, що його наслідник на пості голови округи, який він займає довгі роки, дуже добре внімається із свого завдання. Він підкреслив також задоволення з дуже успішного переведення зборів. С. Гавриш закрив збори, висловлюючи надію, що всі Відділи збільшать свою організаційну активність в цьому місяці, щоб успішно закінчити цей рік і будуть продовжувати її в наступному, ювілейному році.

● Для участі в урочистостях проголошення державної незалежності Африканської країни Кенії, що її головою має стати невідомий британський в'язень Джомо Кенятта, до столиці Кенії Найробі прибула друга жінка Кенятти Еліна Мей. На летючій привітала її третя жінка Кенятти Ніна разом із своїми дочками. В Найробі живе ще, але рідко поглядає на прилюдно, перша жінка Кенятти, що її ім'я невідоме і яку визначають як пані Кенятта, № 1.

● Заплановані на 27 грудня н.р. відвідини західнонімецького канцлера Ергарда в ЗДА і його зустріч з президентом Джонсоном відомі на один день пізніше — на 28 грудня н.р.

● Преса пригадує, що асамблея до Південного Вестману Генрі Кебот Ладж в 1951-му році відвідав був генерала Айзенгауера в його квартирі біля Паризи у Франції і намовив його кандидувати на президента ЗДА. Про це пише колишній президент Айзенгауер в першому томі своїх спогадів „Мандат на зміну“, що недавно появилася друком.

Українська Вільна Академія Наук у США

НАУКОВЕ ЗАСИДАННЯ

Літературно-наукова Секція Академії
Доповідь д-ра Віри СЕЛІНСЬКОЇ (проф. університету в Ріо-Джанейро): „Португальсько-бразильська модерна поезія“.

На додаток будуть прочитані поезії в українських перекладах Віри Вінок.

Засідання відбудеться в неділю, 15-го грудня 1963 року о год. 6:30 веч. в будинку Академії: 206 West 100 вулиці в Нью-Йорку.

Українська Вільна Академія Наук у США

ВИСТАВКА МАЛЮНКІВ ПРАЦЬ

Олени Булавицької

ЗАКІНЧУЄТЬСЯ в П'ЯТНИЦЮ 13 ГРУДНЯ 1963 р.
О год. 8-й веч. в цей день відбудеться обмін враженнями і думками про виставку.

Мистців і прихильників мистецтва проситься взяти участь в цьому.

Окремі запрошення не висилатимуться.

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗДА

Математико-Природничо-Лікарська Секція
Українське Лікарське Товариство Північної Америки
Головна Управа

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

відбудеться в суботу, 14 грудня 1963 р. в год. 7-й вечером в головній залі Українського Інституту Америки
2 Схід 79-та вул. в Нью-Йорку.

1. Відкриття. Програма:
2. Д-р Роман КИСЛІВСЬКИЙ: доповідь на тему: „Артеросклерозні захворювання серця“.
3. Д-р Юліан ГІЮН: доповідь на тему: „Рематичне серце“.
Доповідь будуть літературно-коліровими фільмами.
Вступ вільний. — Гостям раді.

Наукове Т-во ім. Шевченка Українське Лікарське Т-во в ЗДА Північної Америки

Гурток Приятелів Плату в Ньюарку, Н. Дж.

запропонує все Громадянство м. Ньюарку й околиць на

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 8-го лютого 1964 року
о год. 8-й вечора
в залі FALCONS — 786 So. 20th Street
(між Springfield і Aven Ave.) в НЬЮАРКУ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення та інформація в зв'язку з Презентацією Дебютанток уділяв В. п. Августина ХОМА
187 Parker Ave., Maplewood, N. J.
Tel.: SO 3-5348

Всі місця при столішках резервовані. Просимо їх спос-часно замовити в Генерал — 203 Springfield Ave. Телефон: MA 3-6248.

УВЕСЬ ДОХІД НА ПРИДВАННЯ ПЛАТОВОГО ДОМУ

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

СТУДІЙНА (КАЛЕДЖОВА) ГРАМОТА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,
яка заповнить Вашим дітям та внукам — навіть коли б Вас не стало й не було кому платити вклдок! — високої студії — ключок до щасливого життя.

СПОРТ

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1963

на гринці EINTRACHT OVAL — ASTORIA — відбудуться —

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ АМЕРИКИ (Challenge Cup)

УСК Нью Йорк — Guiliana S. C.

ПЕРЕДІЗМАГ: год. 12-та вполудне.

ГОД. 2:00 по пол.

СПОРТ

Листопадіві Роковини в Твин-Сіті, Міні.

30-го листопада в просторій залі школи УНІ св. Консантина (Міннеаполіс) відбулося урочисте відзначення 45-річчя Листопадіві Роковини, переведене місцевим відділом УНКА.

Степа була скромно, але гарно удекорована старанно молоді ділянці пані Надії Дорончак.

Свято розпочав американський гімн у фортепіановому виконанні пластунки Уляни Крамарчук. Вступне слово належало проф. Олександрові Грановському, голові управи місцевого відділу УНКА. Професор закликав присутніх одностайно мовчати до ашаування пам'яті жертв листопадіві Роковини, розстріляних героїв, розстріляних під базаром та пам'яті президента Дж. Ф. Кенеді.

З туттям декламувала „Спіть, хлопці, спіть!“ суїм-ка Оксана Муха.

Соборницький змістом реферат прочитав проф. Т. Петришак, який не лише дав аналіз подій 45-річної давнини, але і пов'язав її події з сучасними завданнями нашої політичної еміграції у Вільному Світі, зокрема з завданнями нашої молоді, у першу чер-

гу її авангарда — студентів. Препрошував закарбовано підкреслювати потребу для молоді, чинити краще та мудріше, ніж дотепер.

Завданням її чарівним голосом та аристократичною пластункою Оксана Міра, мис Сен Пол, 1963 виконала арію з опери „Запорожці за Дунаєм“ та „Мого мені татко“ (слова Т. Шевченка). Вона є членкинею УНКА. Майстерно й аккомпаніувала пластунка Уляна Тихомирова.

Наступною точною була декламація пані Ольги Хорошець, у якій антитеза декламації так щільно поєднала з її чудовим полтавським акцентом.

Закінчуючим художню програму був виступ добре вправної мавоїнової оркестри у складі 24-х музикантів, керованої аристократично доведеним фахівцем проф. Романа Ставничаго.

По відкритті „Не пора“ публіка розійшлася домі.

Присмо було замітити, що виконавцями усіх програм були молоді люди, в односторонь. Програма не мала перерви, почалася точно, тривала не більш півтори години.

Ф. Луць

Вшанували заслужених громадян в Ст. Катеринс, Онт.

10 серпня в приватності члених місцевих громадян та з ближніх і дальших околиць і міст, з нагоди 40-річчя подвизування життя п-ва Павла та Віри Казанських, а одночасно й 70-х роковин дня народження п. Казанського, в православній церкві св. Юрія, настоятель о. Е. Чижів, відслужив молебень за здоров'я ювілянтів, їх дітей та внукач, і тепло привітав ювілянтів.

Після молебня, по відкритті багаточисельності, всі присутні перейшли до просторої зади та засіли за приготувану багату святкову трапезу. Го-сподарем свята був п. І. Білоус. Під час трапези виступало кільканадесятя промовців, всі вони зупинилися на особах ювілянтів та відзначили деякі їх праці з громадського прийняття.

І. Б.

життя, згадували ювілянтів. Віру Казанську як народно вчительку, а п. П. Казанського як військового старшину Армії УНР. Під час захисту молоді держави від навали сусідів-загарбників, як хоророго диригента, що організував тут і в інших місцевостях хори, деякі й тепер існують, також організував тут Кобзарський Ансамбль бандуристів, що й тепер є діяльним.

По закінченні аромом ювілянтів наділено дарунками. Ювіляти сердечно дякували всім, що прибули й звеличали їх родинне свято, також подякували Церковному Хорові та Кобзарському Ансамблею ім. О. Вересая, а зокрема ініціаторам і головним трудівникам, що подали за таке деякі їх праці з громадського прийняття.

І. Б.

ДО ГРОМАДЯНСТВА

Значення українського наукового осередку в Римі наби-рає щораз то більшої ваги для українства у світі. Розгортається діяльність, яка матиме на усіх нас оновлюючий, творчий вплив. Діяльність ця почастиється індивідуальними, авторитетними, стійкими і відданістю українству. Безсумнівно є важливим римським центром, який надаватиме напрям роботи української еміграції, оздоровить організм, поверне їх у течію творчої організованості, братерства.

У великій мірі проведення цього завдання в дієвість залежить від активної допомоги кожного українця, а тим більше з ЗДА.

Українська кооперація вирішила на Загальних Зборах, що відбулися у Кіаленді, включитися у практичне переведення збірні у фонд ім. Митрополита Кир Йосифа Сліпого, відкриваючи конта, на які громадський комітет просить пересилати грошову допомогу для реалізації задумів римського центру.

Громадський Комітет:
Проф. Д-р Олександр Архипович, проф. Дем'ян Горинський, д-р Іван Кошак, Маріан Кошак, мгр. Богдан Лука-ковський, Іжк. Атанас Мільнич, д-р Богдан Оленицький, Юліан Ремай, Іван Шепарович.

Пожертви просимо слати на найвигіднішу Вам адресу виставляючи чеки на фонд Митрополита:

SELF RELIANCE CREDIT UNION

239 So. Broadway Baltimore 31, Md.	198 Second Ave. New York 3, N. Y.
3010 W. Third St. Chester, Pa.	249 Stuyvesant Ave. Newark 6, N. J.
2851 W. Chicago Ave. Chicago 22, Ill.	237 Hope Ave. Passaic, N. J.
1112 Kenilworth Ave. Cleveland 15, Ohio	4874 Broad St. Philadelphia 41, Pa.
11838 So. Campus Ave. Detroit 12, Mich.	726 So. Clinton Ave. Trenton 10, N. J.
56 Parker Rd. Elizabeth, N. J.	FUTURE Credit Union 10638 Jue. Campus Detroit 12, Mich.
210 Fairfield Ave. Hartford, Conn.	Rochester-Ukrainian C. U. 831 Joseph Ave. Rochester 21, N. Y.
538 Summit Ave. Jersey City 6, N. J.	
808 W. Washington St. Milwaukee 4, Wisc.	

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦАРАФІЯ СВ. АНДРІЯ ПЕРВОЗВАННОГО в БОСТОНІ, Масс.

запрошує всіх Врвтів-Українців в Бостоні, околиць та Нової Англії на

ВЕЛИКИЙ ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК

що відбудеться в дні —

П'ЯТНИЦЯ 13 по НЕДІЛЮ 15 ГРУДНЯ ц. р.

24 Orchard St., Даламейта Плейс, Масс.

ПОРЯДОК СВЯТКУВАНЬ:

П'ятниця, 13 грудня 1963 р.:
7 год. вечорі — Святочна Вечірна Відправа.
8 год. вечорі — Традиційний Андрієвський Вечір, в якому беруть участь найкращі музично-вокально-артистичні сили Українського Бостону.

Субота, 14 грудня 1963 р.:
Вдень — Прогулянка по Бостоні.
7 год. вечорі — Вечірна Відправа.

Неділя, 15 грудня 1963 р.:
9 год. рано — Урочиста Зустріч Владика Мстислава, Архiepіскопа Української Православної Церкви в Америці.

10 год. рано — Архiepірейська Служба Воєни в сослуженні Вишгородським Отців Парохів Деканату Нової Англії.

12:30 по пол. — Храмівий Бенкет — Концерт.
Вас і Вашу Родину чекаємо!

За добре проведення час рухати:

ПАРАФІЯЛЬНИЙ УРЯД та СВЯТОКОВИЙ КОМІТЕТ

УЧІМОСЯ ВІД ТОРОНТА...

(Закінчення із стор. 2-ої)

— більшого формату творін Юрія Філа „Концертно“ для фортепіано й оркестри і тричастинна „Сонатина“ для скрипки і фортепіано. Це справді, оригінальний і значущий композитор. А особливо приємним є факт, що, по-руч з українськими композиторами в Америці, які всі, без винятку, у віці понад або біля 60-ти років і при абсолютній відсутності в Америці хоча б

одної модерної творчої індивідуальності є в Канаді композитор Юрій Філа, який, крім молодий від усіх українських тутешніх, який глибоко репрезентує сучасну українську музику.

Нью Йорк, Філадельфія, Дітроїт, Іаго, Вінніпег, Едмонтон — учітеся від Торонто. Організуйте симфонічні концерти сучасної української музики! Але кінце — ще в нашому, двадцяті столітті!

Оже, до менших можна зарахувати, наприклад, невідомий одиго декого з виступаючих — факт іби дрібний з нашого демократичного погляду (де наша відома демократичність, чи пак безцеремонність, яка дозволяє прихотити на бал в спортивному одягу, дармащо на запрошенні занадто „вечірній одяг“), але дивний і незрозумілий для не-українців, що звикли до прийнятих стандартних норм і значень, які зобов'язують виконавців у серйозних, не-учнівських концертах.

Ще прикрийше вражало в сучасній мистецькій програмі концертів солістів, серед приїзців передових сучасних українських композиторів, привітче а-матора, річ якого один із солістів „зависав“ виконувати, дармащо йому своєчасно звертали увагу на помилковість такого поступку. Деякі інші недоліки відомі організаторам концерту, і про них нема потреби тут згадувати.

В симфонічному концерті єдиним недоліком була недостатка часу для проб — зрештою, факт, добре відомий усім музикантам, що знають систему праці оркестру. Завжди й на все — замало проб! Та в цьому концерті такі тонкощі були помітні тільки присутнім авторам виконуваних творів. Великий професійний досвід й знання диригента та оркестри дали, зрештою, першорядний показ сучасної української оркестрової музики, за який організаторам концерту належить найщиріша подяка.

Наприкінці не можу не згадати про присмієтку, яку мені дало слухання — вперше

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 8-го грудня 1963 року упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий ТАТО І ДІДУСЬ

Бп. П. ТЕОДОР ГНАТ

человік покійної Марії Дзідзінської Гнат.
Парастас в середу, 11-го грудня 1963 р. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 E. 7th Street в Нью-Йорку.

Похорон в четвер 12-го грудня ц. р. о год. 9:30 рано в похоронного заведення до української шкільної церкви св. Юра в Нью-Йорку, де відправиться Служба Божа о год. 10-й, а опісля на цвинтар Кальварія.

ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Горем прибиті:
сина: ЯРОСЛАВ і ВОЛОДИМИР
онуки: ВАЛЕРІЯ, ВОЛТЕР,
ДЖЕРРІ мол., і КАРЕН

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, СИНА, БРАТА,
ВУЛКА і ШВАГРА

Бп. п. Д-ра Юлія ГРАБОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКОЙНА СЛУЖБА БОЖА

у п'ятницю, 13-го грудня 1963 року

в год. 8-й і 9-й рано

в українській греко-кат. церкві св. Арх. МИХАІЛА в Нью-Гейвені, Конн.

Друзі, Приятелі та Знайомих, проситься взяти участь та помолитися за спокій його душі.

Горем прибиті родина.

ГРАБОВИЧІ і ГОЛУБОВИЧІ

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

Горем прибиті родина.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА,
14-го ГРУДНЯ 1963 р.:

AMBRIDGE, Pa. Місячні збори
В-ва св. Василія 161 В'їд. в
год. 7-й веч. в домі В'їд-
ду. — В. Гладко, секр.

ЛІНДЕН, Н. Дж. Річні збори
Т-ва ім. І. Франка 306 В'їд.
в год. 7:30 веч. у С. Берези,
610 Van Buren Ave. На поряд-
ку дня: Звіт управи та вибір
нової управи на 1964 рік.
С. Береза, предс., А. Андри-
ця, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори
В-ва св. І. Хрестителя
270 В'їд. в год. 7:30 веч.
в УНДомі, 90 8th St. — В.
Жуковський, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Дж. Місячні збори
В-ва св. Володимира 130 В'їд.
в год. 8-й веч. у приміщенні
Укр. Кат. Ветеранів, 33 17
вул. Перед зборами можна
виплатити членські вкладки.
— І. Малець, секр.

СТАНЛЕТОН, С. А. Н. Дж. Річні збори
В-ва св. Арх. Михаїла
211 В'їд. в год. 7:30 веч.
в залі де знаходиться. На поряд-
ку дня: Звіт управи і Кон-
трольної Комісії. — Т. Соко-
ловський, секр.

ШІНКАГО, Середній Південь.
Річні загальні збори В-ва св.
ап. Петра і Павла 220 В'їд.
в год. 7:30 веч. в шкільній за-
лі при 4950 Поляна вул. На поряд-
ку дня: Звіт управи та вибір
нової управи на 1964 рік, різні
бізнес і організаційні справи.
По закінченні зборів відбу-
вається збирання вкладок.
— М. Харів, предс., І. Мелни-
шин, секр.

НЕДІЛЯ,
15-го ГРУДНЯ 1963 р.:

БАЛТИМОР, Мд. Місячні збори
В-ва Пресв. Тройці 320 В'їд.
в 2-й год. по пол. в Укр. Го-
рох. Клубі, 3101 O'Donnell St.
— Д. Пещерний, предс., І.
Малець, секр.

ЛІУЛД, Масс. Річні збори
Т-ва ім. І. Франка 253 В'їд. в
1-й год. по пол. в церковній
залі. На порядку дня: вибір
управи на 1964 рік. — Д. Хар-
ко, предс., В. Фіцц, секр.

ЛІТЕЛ ФІЛС, Н. Дж. Річні збори
Т-ва Запорізька Січ 330 В'їд.
в 2-й год. по пол. в залі УН-
Дому. На порядку дня: вибір
управи на 1964 рік. — Я.
Мартинюк, секр.

НОНКЕРС, Н. Дж. Річні збори
Т-ва Подільська Січ 8 В'їд.
в 2-й год. по пол. в церковній
залі св. Михайла. Святити
Ст. Проситися вирішити свої
вкладки. — П. Гарасимів,
предс., В. Мандиш, секр.

PHOENIXVILLE, Pa. Річні збори
В-ва св. ап. Петра і Павла в
1-й год. по пол. в церковній
залі. На порядку дня: Звіт
Контрольної Комісії та вибір
нової управи на 1964 рік. —
І. Яворський, предс., І. Гозіш,
касер, Д. Чук, секр.

ПІТТСБІЛД, Масс. Річні збори
В'їд. 150 в 11-й год. ранку.
в церковній залі. — В. Гусак,
предс., О. Яримів, касир, І.
Тарнавський, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Річні збори
С-ва Любова 37 в 3-й год. по
пол. На порядку дня: Звіт
управи на 1964 рік та інші важні
справи. А. Пограничний, предс.,
М. Процак, касир, Анна Гнатюк,
секр.

ВУНСАКЕТ, Р. А. Місячні збори
Т-ва Запорізька Січ 206
В'їд. в 1-й год. по пол. в па-
рокійській залі, 74 Harris Ave.
На порядку дня: вибір управи
на 1964 рік. — С. Тепер, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва
Українська Січ 59 В'їд. в 2-й
год. по пол. в УНДомі, с. 500
Галлет вул. Звіт Контрольної
Комісії та вибір нової управи
відбудеться в січні 1964 року.
— В. Венгрінович, предс., С.
Гуменюк, касир, М. Галке-
вич, секр.

НЕДІЛЯ,
22-го ГРУДНЯ 1963 р.:

РОЧЕСТЕР, Н. Дж. Річні збори
В-ва св. Йосафата 217 В'їд.
в 2-й год. по пол. в парохі-
яльній залі, 305 Hudson Ave.
На порядку дня: вибір управи
на 1964 рік. — В. Кол-
даский, секр.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, Па. 424 В'їд.
повідомляє, що побір вкладок
відбудеться кожної суботи
від 12 до 12:40 та кожної 3-ої
неділі місяця в год. 12-12:40
на зборах членів в нижній залі
Церкви св. Покрови, 2225
N. Mather St. — В. Васюк,
секр.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, Па. 189 В'їд.
повідомляє, що побір вкладок
відбудеться в п'ятницю 13
грудня від год. 7-8 веч. в домі
6020 Олд Форк Роуд та в не-
ділю 16-го грудня від год. 12-
1 по пол. в Укр. Клубі, 1938
Джерментав Аве. — Т. Те-
пук, секр.

Купуйте в підприємствах,
що оголошують
в "Свободі"

ЗАПРОШУЮТЬ ДЖАНСОНА НА КОНВЕНЦІЮ ДО ДАЛЛАСУ

Президент Ліндон Б. Джансон прийняв у Білому Домі кра-
йового команданта Американського Легіону Девіла Ф. Фолі
(зліва), який передав йому запрошення на конвенцію Легі-
ону, що має відбутися в дні 18-24 вересня 1964-го року в
Далласі — а тому місті, де загинув від куль скривовишника
президент Джон Ф. Кеннеді. В політичних колах вважають,
що прибуття Джансона до Далласу було б деякою регалі-
тацією для цього міста і для штату Техас.

НОВІ ВИДАННЯ

ДОБРА КНИЖКА ДЛЯ НАШИХ ДІТЕЙ

(„Денник Ромця“, Іванна Савицька, Філадельфія, 1963,
ст. 38. Обкладинку рис. П. Андруся).

Як вчитель, хочу звернути
увагу батьків наших шкіль-
них дітей на виховний момен-
т, непомітно, від першої до
останньої сторінки, сягають
світлою ниточкою крізь усі
оповідання цієї книжки, що
зветься „Денник Ромця“.

Цілість „Денника“ сперта
на правдивих переживаннях
самого Ромця — однієї
багатої наших дітей, і ко-
жний Іванчик, Юрчик, чи Ок-
санка, можуть так само епи-
сувати свої поминання, приго-
ди і переживання з побути в
хаті, школі, Пласті, на вір
Ромцевого „Денника“.

Прочитаймо, що він сам
пише: „Ах, цей мій денник!
В ньому записую події ко-
жного життя, всі мої приго-
ди, всі нові спостереження.
Туди також вклеюю світлини,
виготовлені моїми маленькими
апаратом“ (стор. 7). „Вчора я
весь день фотографував кіт-
я, купці, метеликів“ (ст. 15).

Як бачимо, Ромцю не пу-
стє, не швидкоголову, він лю-
бить природу й тварин, захо-
плений фотоапаратом, який
весь свої вільні хвилини від
обов'язкових занять: школа,
українство, пласт, музи-
ка, — присвячує своєму де-
ньові й фотографує. Ромцю
багато збирає поштові мар-
ки, багато читає, цікавиться
спортивними винаходами, любить
мрії.

І коли ми скажемо, що так
вихована дитина, — це ідеал,
якого сьогодні неможливо
осягнути, то зараз таки муси-
мо додати, що тільки при до-
статньому старанні й піклу-
ванні батьків і в загальному
домашньому огнищі, може зро-
стати й розвиватися молода
людина, на користь родині й
нашій спільноті.

Як високо в „Деннику“
Ромця поставлений авторитет
батьків. У всіх складних і не-
певних ситуаціях

З ініціативи батьків Ромцю

Степан Салик

Комунікат Комітету „Видавництва Бережани“ в Нью Йорку

„Комітет Видавництва —
Бережани“ постановив пода-
вати в українській пресі ко-
роткі комунікати про хід пра-
ці над виданням книги-альма-
наха про Бережанщину. Комі-
тет задумав видати цей аль-
манах вже в 1964 році. Реалі-
зація його задумів насту-
пить тоді, коли буде закінче-
на справа збирання матері-
алів до альманаха та потрібні
грошові фонди.

Комітет відбудувати правильно
кожного місяця свої наради,
на яких поодинокі референти
складають свої звіти про дані
ділянки праці, як про надсе-
лення матеріалів до книжки,
і грошові впливи. Від налад-
нання фінансів залежить за-
вершення праці Комітету.

Грошові впливи достійно
зростають, хоч в повільному

темні, але є надія, що шан.
Земляки приспіватимуть висилку
своїх датків та допоможуть Ко-
мітетові довести до кінця за-
думане діло.

Комітет подас огляд до ві-
дома Бережанської Громади,
що в останньому часі вплину-
ли до каси Видавництва біль-
ші грошові датки, саме: Зе-
новія і д-р Остап Варан з Нью
Йорку — \$150, В. Осенські з
Гановеру, Н. Дж. — \$100, інж.
Федір Якимець з Венесуелі —
\$75, за що Комітет склав
прилюдну подяку.

Комітет щиро дякує всім
Громадянам, що надіслали
свої датки у висоті \$50 \$30
\$25 дол. і менші суми.

На останньому засіданні
вирішено влаштувати Зустріч
Бережанців в травні 1964 ро-
ці. Про день і місце Зустрічі
будуть шан. Земляки своє-
часно повідомлені.

Вкінці Комітет просить
шан. Земляків, а з окремих
тих, що ще не зложили сво-
їх датків, як найскоріше ви-
слати їх на адресу: „Selfre-
liance“ (Видавництво Бережа-
ни), 98 — 2nd Avenue, New
York 3, N.Y., а всякі мате-
ріали, як спогади, знімки і т.
п. на адресу Волод. Бемко,
132 Fairmount Ave., Newark,
N.J.

КОМІТЕТ

„Видавництва Бережани“.

Сенатор Юзик був го- ловним промовцем на Вечорі „Зарева“

24-го листопада в УНДомі
в Нью Йорку відбувся Студий-
ний Вечір, влаштований міс-
цевою кліткою Українського
Академічного Т-ва „Зарева“.
У першій частині вечора ви-
ступили з доповіддю сенатор
Канади і член канадської
делегатції на міжнародну се-
сію Об'єднаних Націй, проф.
Павло Юзик, Шаловний до-
повідач подав загальний по-
гляд культурних, політичних і
економічних здобутків укра-
їнців Канади.

Друга частина вечора була
присвячена розглядові сучас-
ної літератури, музики та кі-
номистства в Україні. Виро-
шено доповіді: Віталій
Кейс — „Естетика шістьде-
сятників“, Роман Мад —
„Музична культура в Укра-
їні“, Святослав Новіцький —
„Кіномистецтво в сучасній
Україні“.

Присутніх на вечорі було
понад 150 осіб, здебільша мо-
лоді.

А. П.

Рада Представників Регіональних Коміте- тів розпочала працю

В зв'язку з поширенням ре-
гіонального руху, — численні
з'їзди, видавання збірників чи
монографій про міста, повіти,
області чи навіть села, — за-
ясувала потреба централіза-
ції діяльності в цій діяльній,
якій вели окремі Комітети.
В цій цілі Комісія Регіональ-
них Дослідів і Публікацій при
Науковому Товаристві ім. Шев-
ченка в Нью Йорку скликала
6-го жовтня першу нараду
представників Регіональних
Комітетів, на якій вибрано
Раду представників Регіона-
льних Комітетів, що має коор-
динувати регіональні досліді.
На голову Ради вибрано про-
фесора В. Загайкевича, а на
місця голову п. О. Соневіцьку.

Рада П. Р. К. на своїй
першій нараді 27-го жов-
тня намітила план праці, що
відповідає бажанням, потре-
бам та вимогам Регіональ-
них Комітетів, що їх під ко-
пору нараховуємо 35. Треба
взяти під увагу, що старше
покоління, котрі організу-
вали зв'язані з різними землями,
відмірає і живу історію на-
шого недавнього минулого за-
бирає з собою на той світ. Тре-
ба й чужинцям подавати ін-
формації про нашу Батьків-
щину так би мовити з най-
першої руки, тобто правдиві
і неспальшовані. Організо-
вано поведомство працю успіш-
ніше та в ширшому масштабі.

В цій цілі звертаємося з
закликом: 1. Всі Регіональні
Комітети повинні внести зая-
ву приєднання до співпраці з
Радою з внеском \$10. до
бюджету. 2. Рада П. Р. К. бу-
де служити порадами та до-
помогою у вишукуванні в бі-
бліотеках потрібних матеріалів
чи публікацій для регіональ-
них збірників. Просимо влас-
ників бібліотек та архівів зго-
лосити Р. П. Р. К., які мате-
ріали вони мають, що їх можна
б використати в регіональних
збірниках. У повних спра-
вах прошу звертатися до се-
кретаря Ради: Іван Кульчиць-
кий, 15 Stockman Pl., Irving-
ton 11, N. J.

Б. З.

ЯКІСТЬ

це тайна складу всіх добрих харчових
продуктів, хоча як вони добре приго-
товані, навіть з найкращого м'яса. Тільки
найкраще вершове м'ясо вживається, щоб
запевнити неперевершену якість, правди-
вої, імпортованої, готової до їди

ПОЛЬСЬКОЇ ШИНКИ

Ця шинка зроблена з найліпшої вершви-
ни, зі спеціальних годованих свиней, які
через те ДІСТАЮТЬ ОДНОРОДНЕ
М'ЯСО БЕЗ ЗАПВОВОГО ТОВЩУ.

Цим заслуговує собі на знак

символ якості, визнання і офіційний
всвідок добрими господарствами.

Також дуже смачний
м'ясний продукт, не ім-
портована ВЕРШОВА
польська ПОЛЯДВІЦЯ,
яку можна одержати в
1 1/2 і 3 фунт. пухлях.
Все жадайте оригіналь-
ну ІМПОРТОВАНУ
ПОЛЬСЬКУ ШИНКУ і
ПОЛЯДВІЦЮ у Ваших
харчових крамницях і
супермаркетах.

ROMASHKO LIQUOR

178 EAST 7th STREET NEW YORK 9, N. Y.
L 5245 Tel.: OR 3-4770

НАША СПЕЦІАЛЬНІСТЬ — ІМПОРТОВАНИ ТОВАРИ

Qts Romashko Vodka, 110 proof	\$5.53
Qts Romashko Vodka, 100 proof	\$4.80
Qts Romashko Vodka, 80 proof	\$4.14
Qts Romashko Malaga	\$1.20
Romashko, niz galyona Malagi	\$2.17
4/5 Французько — німецько — італійське	\$ .97

СКОРА БЕЗПЛАТНА ДОСТАВА

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ“

Адміністрація „СВОБОДИ“ повідомляє, що
йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в
цьому році призначить окремі шпальти збільшено-
го Різдвяного числа на оголошення традиційних
святкових привітів і побажань. Ціни оголошен-
ня:

1 палів через 2 шпальти	\$ 3.00
1 палів через 2 шпальти	5.00
2 палів через 2 шпальти	10.00
3 палів через 2 шпальти	15.00
4 палів через 2 шпальти	20.00
5 палів через 2 шпальти	25.00
6 палів через 2 шпальти	30.00

Та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загальне Громадянство в-
користає по нагоді, щоб передати свої традиційні по-
бажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та
знайомим навіть в найдовших закутках світу, куди на-
ряд чи звичайна пошта занеся б таку вістку. Великий ти-
раж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святко-
вого числа, надають таким побажанням окремої ваги
і значення.

Оголошення святкових побажань, РАЗОМ з ГРОШО-
ВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошення на-
дсилає до:

„СВОБОДА“ — 83 Grand Street, Jersey City 3, N.J.

ЧОМУ

кожному треба негайно забезпечитись новою
АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ?

БО ВОНА ДАЄ Вам і Вашим рідним

ВИСОКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

від \$5,000 до \$10,000 у випадку смерті чи каліцтва
внаслідок акциденту вдома, в дорозі чи при праці, за
невизначено дешевою оплатою 85 центів до \$1.50 місячно!

ТАРЗАН, ч. 5153. Іде до батька...

— Не турбуйся, Вілле, ска-
зав, потішачу Бен. — Бать-
ко ще не помер, і село Вембе
віддалене є на тільки кілька
днів їзди кораблем проти
води...

— Твоя родина була його
фаворитом, і тому він радні-
ший буде, коли ви всі прибу-
дете до нього.

— Я винаймаю човен і поста-
раюся для тебе про добру ма-
пу ріки... Ви можете вихати
зараз звідси!

MARKA COMPANY
REPARMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 2-3550, New York City
НОВА ПЛАТІВКА (ч. 841):
„НАШІ КОЛІДІ“ у вик. Візан-
тійського Хору з Голландії, дир.
М. Антонович. Ціна дол. 4.95.

ВІСНИКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430

НАЧІСКИ ОДИНІ І НАЧІСКИ
авто, холодильники, машини до
швейних, мотоцикли, роверы,
машини до прання.

ГОЗБУЖИ
УВАГА! \$100 нагорода одержить перша
особа, що дасть інформації, де
перебуває Петро СМІЛО, також
знаючи як Петро КУЛЬЧИЦЬ-
КИЙ ЦМАНЛО, нар. 1887 р. се-
ло Кульчиці, пов. Самбір, Гали-
чина. Петро Сміло має гроші,
які чекають на нього в кількох
банках.

Телеф. Mr. Attnally, на 2-3400

**ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
УНІОСЮЗУ!**

РІЗНЕ

SCHALLER & WEBER
"THE HOUSE OF QUALITY"
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steinway Ave., Astoria
56-54 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front Street, Hempstead
41-06 Main St., Flushing, L. I.

РОДИЧІ!
Encyclopedia
Britannica
World Book
для Ваших дітей, продас
Claudia PATOCKA
555 Clifton Avenue
NEWARK 4, N. J.
Tel.: HU 4-2771

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ
ВІД ТИСЯЧ РОКІВ І
ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГІШУ
ПРИ БАГАТОМУ
НЕДОМАГАННЯХ

ПОРУЧАЄМО ТАКИ:

На ревматизм — Eide Root
100 пігул — \$4.00;
На болі шийної м'язової
— Hebraks, No. 85 — 100 пі-
гул — \$4.00;
На високі температури —
— H.E.S.T. — 100 пігул — \$4.00;
На нерви — Зелові пігулки
No. 81 — 100 пігул — \$4.00;
При „аміній жисті“ — Hot
Flashes Corn Seal Com-
pound пігул, 100 — \$4.50;
При запаленні жовчового мі-
шочка — GBT Пігулки —
100 — \$4.00;

При болюх шлунка Ulceri-
ne — сконцентрований ек-
стракт зел — 1 1/2-місячне
лічення — \$5.50.

KIENL PHARMACY, Inc.
Заснована 1851.

Chemists and Druggists
109 3rd AVENUE
поблизу 13-го і 14-го вул.
NEW YORK, N. Y.

FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 1-1437
СОПІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в
BROOKLYN, NEW YORK
і ОКОЛИЦЯХ.

Контрольована температура.

Модерна каплиця до ужитку

ДАРОМ.

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: OR 4-2568